

Sygn. akt V GC 2361/16 upr

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 czerwca 2017 r.

Sąd Rejonowy w Kielcach V Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Monika Wieczorek
Sędziowie:	
Protokolant:	st. sekr. sądowy Agnieszka Herbuś

po rozpoznaniu w dniu 30 czerwca 2017 r. na rozprawie

sprawy z powództwa R. P.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w K.

o zapłatę

I oddała powództwo,

II zasądza od powoda R. P. na rzecz pozwanego (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w K. kwotę 2417zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Monika Wieczorek

Sygn. akt V GC 2361/16 upr

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 13 lipca 2016 r. powód R. P. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w Jordanowie domagał się orzeczenia nakazem zapłaty

w postępowaniu upominawczym, aby pozwany (...) Sp. z o.o. w K. zapłacił na jego rzecz kwotę 5 654,41 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od kwoty 5 486,63 zł od dnia 15 lipca 2015r. do dnia zapłaty oraz koszty procesu.

W uzasadnieniu wskazał, iż (...) N. (...) R.I.S. s.r.l. zlecił powodowi wykonanie usługi transportowej, którą powód wykonał w ramach prowadzonej działalności gospodarczej. Przewóz został wykonany przez powoda prawidłowo. Zgodnie z dowodem dostawy (posiadającym cechy listu przewozowego), przesyłka została rozładowana i odebrana bez zastrzeżeń przez pozwanego. Przedstawiciel pozwanego na dowodzie dostawy pieczęcią i podpisem potwierdził przyjęcie bez zastrzeżeń przesyłki. Za wykonaną usługę powód w dniu 15 maja 2015 r. wystawił fakturę Vat z terminem płatności przypadającym na dzień 14 lipca 2015 r. Powód wskazał nadto, iż ze względu na to, że (...) N. (...) R.I.S. s.r.l. nie spłacił zadłużenia wynikającego z wystawionej faktury, pełnomocnik powoda pismem z dnia 29 czerwca 2016 r.

wezwał pozwanego, jako odbiorcę przesyłki, do zapłaty przewoźnego za wykonaną usługę. Równocześnie w oparciu o art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r.

o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, pełnomocnik powoda wezwał pozwanego do zapłaty równowartości kwoty 40 euro przeliczonych na złote wg średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP w dniu 30 czerwca 2015 r., tj. do zapłaty kwoty 167,78 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskania należności. Pozwany jednak nie uiścił wskazanych należności. Powód wskazał nadto, iż na podstawie przepisu art. 51 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe za zapłatę wynagrodzenia przewoźnika odpowiada również odbiorca „przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty należności ciążących na przesyłce”. Powód podniósł, iż przyjęcie przesyłki przez odbiorcę – pozwanego oznacza jego kumulatywne przystąpienie do długu, które jest przejawem odpowiedzialności solidarnej. Przyjmując przesyłkę pozwany stał się odpowiedzialny za zapłatę wynagrodzenia

i nabył status dłużnika w rozumieniu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, zatem w ocenie powoda zasadne jest żądanie zasądzenia kosztów odzyskiwania należności. (k.2-5)

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia 25 lipca 2016 r., w sprawie V GNc 2318/16 Sad Rejonowy w Kielcach V Wydział Gospodarczy uwzględnił w całości roszczenie powoda. (k.19)

Sprzeciw od tego nakazu złożył pozwany, który zaskarżył nakaz w całości i podniósł zarzut nieistnienia roszczenia powoda. W uzasadnieniu pozwany wskazał, iż powód jest przewoźnikiem realizującym doręczenie przesyłki pozwanemu jako jej odbiorcy. Nadawcą przesyłki jest firma włoska wymieniona w pozwie. Pozwany podniósł, iż nie można zgodzić się z żądaniem powoda, albowiem nie znajduje ono podstawy prawnej w przepisach powszechnie obowiązujących mających zastosowanie w sprawie. Pozwany zaznaczył, iż wszystkie przywołane przez powoda orzeczenia wydane zostały w oparciu o stan faktyczny, w którym strony zawierały umowę o charakterystyce przewozu krajowego, natomiast sporna usługa przewozu w sprawie ma cechy przewozu międzynarodowego. Sprawa zatem dotyczy interpretacji przepisów Konwencji o umowie międzynarodowego drogowego przewozu towarowego – Konwencja CMR i przepisów ustawy Prawo przewozowe. Pozwany wskazał, iż w niniejszej sprawie należy stosować Konwencję CMR, gdyż jak wynika z listu przewozowego (D. N.) przedłożonego przez powoda i sporządzonego w języku angielskim, miejsce nadania przesyłki jest położone w Republice Włoskiej (miejscowość S. – S.). Nadawcą jest włoska spółka handlowa, a na liście przewozowym są podane inne zagraniczne spółki. Z tych też względów jasne jest, iż sporny przewóz jest przewozem międzynarodowym w znaczeniu przepisów międzynarodowych. Pozwany wskazał nadto, iż odpowiedzialność odbiorcy za zapłatę przewoźnego w przewozie międzynarodowym reguluje art. 13 ust. 2 Konwencji CMR. Wedle tego przepisu odbiorca obowiązany jest zapłacić przewoźne jako kwotę należności wynikającą z listu przewozowego. Wynika z tego, iż odbiorca płaci przewoźne na gruncie Konwencji jedynie wtedy, gdy należność ta wynika z listu przewozowego, przez co rozumieć należy zawarcie informacji o wysokości tej należności wyraźnie w treści dokumentu stanowiącego list przewozowy. Jeśli zatem w liście przewozowym nie określono tej wysokości odbiorca nie jest obowiązany wobec przewoźnika do zapłaty przewoźnego. Pozwany podniósł, iż wedle regulacji art. 1 ust. 3 ustawy Prawo przewozowe przepisy tej ustawy stosuje się do przewozów międzynarodowych jeśli umowa międzynarodowa nie stanowi inaczej. Wobec tego należy stwierdzić, iż art. 13 ust. 2 Konwencji CMR reguluje sporną kwestię w sposób wyczerpujący i dlatego też wyłącza stosowanie art. 51 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe. Pozwany podkreślił, iż w treści listu przewozowego nie ma mowy o żadnej kwocie należności z tytułu przewoźnego dotyczącego dostarczanego towaru. (k. 25-29)

W piśmie wniesionym 18 października 2016 r. powód w odpowiedzi na sprzeciw pozwanego od nakazu zapłaty podtrzymał swoje stanowisko i wskazał, iż pozwany w żaden sposób nie kwestionuje prawidłowości wykonania zlecenia transportowego przez powoda. W dołączonym do pozwu liście przewozowym „delivery note” widnieje pieczęć i podpis osoby będącej przedstawicielem pozwanego. Rozładunek towarów nastąpił zatem bez żadnych zastrzeżeń. Powód wskazał, iż zgodnie z treścią wyroku Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z dnia 7 listopada 2013 r. sygn. akt I ACa 332/13 postanowienia Konwencji CMR nie regulują odpowiedzialności odbiorcy względem przewoźnika odnośnie zapłaty należności ciążących na przesyłce w związku z wykonaniem umowy przewozu. W Konwencji CMR nie została uregulowana kwestia zapłaty przewoźnego, jeśli należna z tego tytułu kwota nie została uiszczona przez

nadawcę przesyłki. Wobec powyższego zgodnie z art. 1 ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. Prawo przewozowe (Dz. U. z 2000 r., nr 50, poz. 601 z późn. zm.) zastosowanie znajdzie art. 51 ust. 1 tej ustawy, w myśl którego przez przyjęcie przesyłki i listu przewozowego odbiorca zobowiązuje się do zapłaty należności ciążących na przesyłce. Powód podkreślił, iż pismem z dnia 29 czerwca 2016 r. wezwał pozwanego do zapłaty przewoźnego, dołączając do wezwania fakturę Vat, zatem pozwany był świadom wysokości ciążącej na przesyłce należności. Powód na marginesie wskazał również, że za treść listu przewozowego odpowiada przede wszystkim nadawca przesyłki wspólnie z odbiorcą, ponieważ list przewozowy jest wypełniany przez nadawcę, zaś odbiorca, którym był pozwany, kwitując odbiór przesyłki potwierdza jednocześnie prawidłowość treści tego listu. Przewoźnik nie ma zatem realnego wpływu na treść listu przewozowego, w tym na istnienie, lub też brak zapisów dotyczących wykazu ciążących na przesyłce kosztów. (k.40-41)

Sąd ustalił, co następuje:

Obie strony sporu są przedsiębiorcami.

(okoliczność bezsporna potwierdzona wpisem do (...) powoda – k. 15, odpisem z KRS pozwanego – k. 16-17 i 32-35)

W dniu 17 kwietnia 2015 r. spółka (...)R.I.S. s.r.l. zleciła powodowi R. P. wykonanie usługi transportowej przewiezienia towaru z miejscowości S. – S. T. do siedziby pozwanego (...) sp. z o.o. w K.. Data dostawy została określona na dzień 14 maja 2015 r. Przewóz został wykonany przez powoda prawidłowo i dostawa została przyjęta w dniu 12 maja 2015 r. przez pozwanego jako kompletna bez zastrzeżeń.

(okoliczności bezsporne potwierdzone dowodem dostawy wraz z tłumaczeniem tłumacza przysięgłego – k. 9, 55-56)

Na dowodzie dostawy nie została wskazana kwota należności z tytułu przewoźnego.

(dowód: dokument dowodu dostawy wraz z tłumaczeniem tłumacza przysięgłego – k. 9, 55-56)

W dniu 15 maja 2015 r. powód wystawił spółce (...)R.I.S. s.r.l. fakturę Vat na kwotę 1 340 euro.

(okoliczność bezsporna)

Wobec braku płatności ze strony spółki (...)R.I.S. s.r.l., pełnomocnik powoda w dniu 29 czerwca 2016 r. skierował do pozwanego wezwanie do zapłaty kwoty 1 340 euro z odsetkami ustawowymi od powyższej kwoty liczonymi od dnia 15 lipca 2015 r. do dnia zapłaty oraz na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, równowartości kwoty 40 euro przeliczonych na złote wg średniego kursu euro ogłoszonego przez NBP w dniu 30 czerwca 2015 r., tj. do zapłaty kwoty 167,78 zł tytułem rekompensaty za koszty odzyskania należności z faktury Vat nr (...).

(dowód: wezwanie do zapłaty – k. 11)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo jako niezasadne podlegało oddaleniu.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że w dniu 17 kwietnia 2015 r. spółka (...)R.I.S. s.r.l. zleciła powodowi R. P. wykonanie usługi transportowej przewiezienia towaru z miejscowości S. – S. T. do siedziby pozwanego (...) sp. z o.o. w K., bezspornym było również, iż przewóz został wykonany przez powoda prawidłowo i dostawa została przyjęta w dniu 12 maja 2015 r. przez pozwanego jako kompletna bez zastrzeżeń, a także że spółka (...)R.I.S. s.r.l. nie zapłaciła powodowi za wykonaną usługę.

Spór sprowadzał się do tego, czy wobec braku zapłaty przewoźnego przez spółkę (...)R.I.S. s.r.l. odpowiedzialność z tego tytułu przechodzi na pozwanego (...) sp. z o.o. w K. oraz czy w niniejszej sprawie zastosowanie mają przepisy

Konwencji o umowie międzynarodowego przewozu drogowego towarów (zwana dalej CMR) sporządzonej w G. dnia 19 maja 1956 (Dz. U. z 1962 r., nr 49, poz. 238, z późn. zm.) czy ustawy z 1984 r. Prawo przewozowe.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do kwestii ustalenia przepisów, które znajdują zastosowanie w niniejszej sprawie, należy wskazać, iż zastosowanie mają przepisy Konwencji CMR bowiem zgodnie z art. 1 CMR przedmiotową konwencję stosuje się do wszelkiej umowy o zarobkowy przewóz drogowy towarów pojazdami, niezależnie od miejsca zamieszkania i przynależności państwowej stron, jeżeli miejsce przyjęcia przesyłki do przewozu i miejsca przewidziane dla jej dostawy, stosownie do ich oznaczenia w umowie, znajdują się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. W niniejszej sprawie towar miał być przewiezony z W. do Polski, a oba te kraje są stronami konwencji.

Stosowanie Konwencji jest niezależne od miejsca zamieszkania bądź siedziby stron umowy oraz ich przynależności państwowej. Jedynym warunkiem zastosowania postanowień CMR jest okoliczność, że przewóz odbywa się pomiędzy miejscami znajdującymi się w dwóch różnych krajach, z których przynajmniej jeden jest krajem umawiającym się. Z załączonych do pozwu dokumentów wynika, że warunki te zostały spełnione w niniejszej sprawie.

Odnosząc się w następnej kolejności do ustalenia czy w kwestii zapłaty przewoźnego zastosowanie ma art. 13 Konwencji CMR czy kwestię tę należy rozstrzygać na podstawie art. 51 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe, należy wskazać, iż w niniejszej sprawie bezspornie ma zastosowanie art. 13 Konwencji CMR, a nie przepisy krajowego prawa przewozowego. Zastosowanie przepisu prawa krajowego w postaci art. 51 ust. 1 ustawy z 1984 r. Prawo przewozowe do umowy międzynarodowego przewozu drogowego towarów byłoby możliwe jedynie na podstawie art. 1 ust. 3 tej ustawy, a więc tylko wówczas, gdyby Konwencja CMR nie stanowiła inaczej. Tymczasem przesłanka ta, pozwalająca na stosowanie przepisów prawa krajowego, nie wystąpiła, ponieważ art. 13 ust. 2 Konwencji CMR stanowi inaczej, aniżeli art. 51 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe, a to dlatego, że zawiera bardziej rygorystyczną dalej idącą ochronę interesów odbiorcy przed kierowanymi do niego przez przewoźnika roszczeniami majątkowymi. Przepis art. 13 ust. 2 Konwencji CMR obciąża bowiem odbiorcę (pозwanego) obowiązkiem zapłaty przewoźnikowi wyłącznie należności wynikających z listu przewozowego, podczas gdy art. 51 ust. 1 ustawy Prawo przewozowe nie przewiduje takiego ograniczenia, ponieważ obciąża odbiorcę obowiązkiem zapłaty wszystkich należności ciężących na przesyłce i to niezależnie od tego, czy zostały one określone w liście przewozowym, czy też nie.

Stanowisko powyższe potwierdza wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie sygn. akt II CSK 70/13, który wskazał również i na to, że wynikającą z art. 13 ust. 2 Konwencji CMR przesłanką powstania po stronie przewoźnika wierzytelności w stosunku do odbiorcy przesyłki o zapłatę należności związanych z wykonaniem międzynarodowego przewozu drogowego jest wyraźne określenie ich w liście przewozowym przez podanie przynajmniej tytułu (np. opłata za przewóz) oraz wysokości należności lub co najmniej podstawy do ustalenia wysokości tych należności. Zaakcentował wyraźnie, że przepis art. 13 ust. 2 chroni z jednej strony przewoźnika, bo zobowiązuje odbiorcę do zapłaty mu należności, które nie zostały uregulowane przez kontrahenta umownego przewoźnika, czyli wysyłającego przesyłkę. Z drugiej jednak strony przepis ten chroni zarazem zasadę bezpieczeństwa obrotu, ponieważ ogranicza zakres obowiązku odbiorcy do zapłaty przewoźnikowi wyłącznie kwoty należności wynikającej z listu przewozowego. Zważyć bowiem należy, że strony umowy międzynarodowego przewozu drogowego, a więc przewoźnik i wysyłający, mogą postanowić o wyłączeniu obowiązku odbiorcy ponoszenia kosztów przewozu, osiągając taki skutek prawny poprzez zaniechanie wpisywania do listu przewozowego kwoty należności związanych z przewozem. Wynikającą z art. 13 ust. 2 Konwencji CMR przesłanką powstania po stronie przewoźnika wierzytelności w stosunku do odbiorcy przesyłki o zapłatę należności związanych z wykonaniem międzynarodowego przewozu drogowego jest wyraźne określenie ich w liście przewozowym przez podanie przynajmniej tytułu (np. opłata za przewóz) oraz wysokości należności lub co najmniej podstawy do ustalenia wysokości tych należności. Powstanie określonego w art. 13 ust. 2 Konwencji CMR obowiązku odbiorcy dokonania zapłaty przewoźnikowi zostało więc przez ustawodawcę międzynarodowego uwarunkowane zapewnieniem odbiorcy należności łatwego ustalenia za co i ile ma przewoźnikowi zapłacić.

W piśmiennictwie przyjmuje się, że wpisy dotyczące należności znanych już w momencie zawierania umowy przewozu (m.in. wynagrodzenia za przewóz) powinny być zamieszczone w liście przewozowym już w chwili jego wystawienia i objęte konsensem stron umowy przewozu, a więc przewoźnika i wysyłającego przesyłkę. Nie ma więc racji powód twierdząc, iż za treść listu przewozowego odpowiada przede wszystkim nadawca przesyłki wspólnie z odbiorcą, ponieważ list przewozowy jest wypełniany przez nadawcę, zaś odbiorca, kwitując odbiór przesyłki potwierdza jednocześnie prawidłowość treści tego listu. To nadawca przesyłki i przewoźnik jako strony umowy przewozu mają realny wpływ na treść listu przewozowego. Przewoźnik może bowiem żądać od nadawcy umieszczenia w liście przewozowym określonych treści i nie zgodzić się na treść listu wystawionego przez nadawcę.

W tej sytuacji zasadnie przyjąć należało, że niezbędną przesłanką powstania na podstawie art. 13 ust. 2 Konwencji CMR obowiązku odbiorcy (tu pozwanego) dokonania zapłaty jednoznacznie ustalonej kwoty na rzecz powodowego przewoźnika jest istnienie w liście przewozowym określenia wysokości tej kwoty, wyznaczającej istnienie i zakres obowiązku odbiorcy. Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, by w liście przewozowym została jednoznacznie ustalona kwota przewoźnego, a zatem przyjęcie przez odbiorcę przesyłki nie spowodowało jego odpowiedzialności za zapłatę przewoźnego. Mając na uwadze powyższe Sąd oddalił powództwo w tym zakresie.

Oprócz żądanej kwoty należności głównej i odsetek od wskazanej kwoty powód w niniejszym procesie dochodzi również kosztów rekompensaty odzyskania należności na podstawie art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 2013r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz.U. 2013.403).

Zgodnie z treścią art. 10 ust. 1 ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 bez wzywania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu Euro ogłoszonego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie stało się wymagalne. Naliczanie tej opłaty jest możliwe już od pierwszego dnia po upływie terminu zapłaty. Opłata ta w praktyce może być żądana od każdego niezapłaconego w terminie rachunku lub faktury, niezależnie od wysokości wynikającego z nich roszczenia. Rekompensata przysługuje wierzycielowi, który spełnił świadczenie i nie otrzymał zapłaty, w takim przypadku wierzyciel automatycznie nabywa prawo do zryczałtowanej rekompensaty w wysokości 40 euro tym samym bez znaczenia pozostaje fakt czy powód poniósł koszty mniejsze niż wskazana kwota, dopiero gdyby koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczyły wspomniane 40 euro w takim wypadku wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów. Wobec powyższego wskazać należy, iż rekompensata z art. 10 ust. 1 ustawy o transakcjach handlowych przysługuje powodowi niezależnie od rzeczywiście poniesionych kosztów odzyskania należności.

Jednak jak wskazano powyżej kwota 40 euro przysługuje wierzycielowi od dłużnika, pozwany natomiast nie jest dłużnikiem powoda, ponieważ jak już ustalono we wcześniejszych rozważaniach, powodowi nie przysługuje żadne skuteczne roszczenie względem pozwanego. Mając na uwadze wskazane okoliczności Sąd oddalił roszczenie powoda również w tym zakresie.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc w zw. z § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 poz. 1804 ze zm.) Na koszty procesu poniesione przez pozwanego złożyły się kwota 2400 zł tytułem wynagrodzenia pełnomocnika i 17 zł opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

SSR Monika Wieczorek